Ч. 285. (456). Львів, Середа дня 22 падолиста 1916. Рік II.

Українське Слово

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

еклямацію вільні від почтової оплати. Рукопис приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся бтіш важнійші застережені. — „Українське Слово“ продаькиють всі ира по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. [illegible]відомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Польща а Білорусини.

Маніфест, відбудовуючий самостійне польське королівство відбив ся сильною луною серед білоруського населеня.

Білоруська преса обговорює широко маніфест двох цісарів, що запоручили створене польської самостійної держави. „Гоман“ пише, що маніфест приносить розвязку для будучности польських земель, що оставали доси під панованєм Росії. Про будучність литовських областий в маніфесті не згадуєть ся тому, що ся справа буде розвязана що-йно пізнійше. Та всеж таки факт, що під німецькою окупацією заведено управлене Литви є доказом, що Німці хотять зберегти і справедливо відносити ся до окремішности мешканців Литви. І се не лише фраза ані теорія, як то буває деинде, але строго бережений німецькими властями прінціп.

Преса білоруська щиро витає той день, у якім нарід польський діждав ся здійсненя своїх мрій та й у відношеню до тої події очеркує ясно своє становисько:

„В оголошеню маніфесту ми Білорусини колись горожани самостійного Великого Князівства Литовського видимо заповідь красшої долі і для нашого краю. Ще та заповідь не має конкретної форми, кромі того, що Німці признають окремішність нашого краю не лиш у відношеню до Росії, але й до Польщі, з якою наші землї жили деякий час спільним житєм. Воно дає нам право надіятись, що й у відбудові нашої будучности основою будуть стремліня білоруського і литовського народу до самостійного житя“.

Так очеркує своє становисько майже вся білоруська преса.

Білорусини є в тім щасливім положеню, що їх слушні стремліня стрінулись з належним зрозуміннєм з боку німецьких властий, які признали окремішність Литви і Білоруси так від Росії як і від Польщі, а тим самим на случай оконечної побіди, дають білоруському народови надію на свобідне житє на своїй землї.

✝

Й. В. Цїсар Франц Йосиф I.

заснув в Бозї дня 21. падолиста о 9-ій год. у вечір в Шенбруні.

Світова війна.

Доля „Deutschland“.

БЕРЛЇН. „Vossische Zeitung“ доносить: Французькі часописі репродукують вістку нюйорських часописий, що зударене ся „Deutschland-у“ з американським перевізним судном було наслідком нападу виконаного на підводне торговельне судно. Моторове судно хотіло віхати на „Deutschland“. Підводне судно відхилило ся і оминуло моторове судно, але ударило о перевізне. Далї доносять, що арештовано чоловіка, що хотів на помостї „Deutschland“ умістити набій пороху. „Deutschland“ ушкоджена тільки незамітно. Незабаром відїде в дальшу подорож.

Новий курс в Росії.

Петроградська „Рѣчъ“ впевняє на основі інформаций з міністеряльних кругів, що в Росії проєктуєть ся новий політичний курс, більш енерґічного і рішучого характеру. Ходить о приноровлене острійших средств проти революцийних елементів в краю та о більше безглядну оборону російських інтересів у спільних комітетах антанту, де дотепер не звертало ся відповідної уваги на російські бажаня. Так само мають бути приноровлені нові міри до ліберального і поступового напряму. Кадецький орґан висловлює думку, що того рода острійший курс,

---

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Природа і мистецтво.

III.

Як глибоко не сягнемо в історію людського житя на землї, не стрінемо ні одного племени, для якого змагане до „безкористовної праці“, яку згодом назвемо „мистецькою творчістю“, було-б чуже. Так само нема на світї речі, предмету, сотвореного людською рукою, на якому-б то мистецьке змагане не поклало свого тавра. Се вже вроджене людині.

З хвилею, коли наш прапрадід із старокамяної епохи дійшов до того, щоб приспособити собі який знаряд сокиру-камінюку, молот, тощо, у нього зроджувало ся разом з тим бажане, яко мога свій знаряд украсити, побачити його не тільки ужиточним але й гарним для ока. Покривав свої знаряди лінійним, простим орнаментом а то виводив на них зображеня людий і звірят, яких бачив кругом себе. Мало того. В скельних печерах тих давних часів находимо збережені до нинї рисунки і мальовила, що вдаряють нас вірністю в віддаваню заобсервованого світа нашим прапрадідом, що не знав ні професорів ні академії. Бачимо там допотопних травоїдів ренів, бізонів, диких коний, мамутів, кізлів, рідше птахів і риби.

Тяжко сказати ради чого витрачував первісний чоловік стільки труду, яко о при його засобах і обставинах (не знав єще металю) треба було для твореня тих рисунків. Чи було се справжнє мистецтво, насолода в віддаваню заобсервованих форм, чи грало тут ролю якесь забобонно-релїґійне призначенє тих предметів? Коли припустимо, що перше, то станемо близько до відповіди на наше основне питанє про жерело мистецької творчости.

Те саме явище завважуємо і в сучасних „диких“ племен і то до тої міри, що можемо протягнути рівнобіжність поміж ними а народами праісторії.

Низші з них, що займають ся ловецтвом і риболовством відповідають рівенем своєї орнаментики народам „старокамінної епохи“. Думаємо про Австралійців, Бушменів полудневої Африки і Ескімосів півночі. Натомість племена Нової Ґвінеї, Мікронезійці і Полінезійці та американські Індіяни стоять на культурному рівени народів „новокамінної доби“. Маляйці, африканські Неґри виявляють уже знайомість оброблюваня металїв, особливо бронзи. Племена Бенїну, на північ від Золотого побережа знають уже техніку відливаня, а староамериканські тубильці Тольтеки і Ацтеки своїми ґрандіозними храмами й палатами та своєю скульптурою, стають на рівені найстарших, відомих історії людства культур.

Усї ті народи, так первісної праісторії, як і дикої сучасности, усї без виїмку кермуючись свідомим змаганєм чи півсвідомим інстинктом, разом з тим як борють ся о можливо вигідне істнованє, львину часть своєї енерґії витрачують на творенє річий „безкорисних“ а чейже, як бачимо, конечних для них. Чим се пояснити? Бачимо первопочини мистецтва в народів, що не свідомі самих себе, народів диких, що не рідко займають ся людоїдством. Бачимо, що їх не вдоволяє природа. Мало для них пташиного співу, мало шуму потоків, вони укладають пісні і мельодії на свій лад. Звуки, що чули їх в природі упорядковують в скалї, якими висловлюють свої напів свідомі почуваня. Лінії, криві і прості, які бачили в природі разять їх своєю безсистемністю, замішанєм і вони складають з них орнаменти, упорядковують їх на свій лад.

Природа прекрасна, так. Але сонце встає і гасне обливаючи усе кругом пурпурою, рен постоїть, порадує людину своїм виглядом і тїкає в підстрибах, людині за мало того і вона утривалює заобсервовану красу на рисунку, але бачені предмети теж упорядковує на свій лад. Ми близькі до розвязки питаня. Бачимо, що вдоволенє з одного порядок, лад, схема, орнамент з другого боку, являють ся жерелами мистецької творчости. Але сього мало.

В тому тільки первопочини мистецтва. Самим мистецтвом тих полусвідомих змагань назвати не можна.

Так щож таке — мистецтво? Мистецтво — краса, недосяжна мрія людини. Викликала його туга за невмирущою красою, невдоволенє істнуючими формами житя і природи, змаганє вирвати ся з обіймів конечности.

Се звучить доволї метафізично. Попробуймо сказати се прозою.

Чоловік — син землї і від неї залежний. Перемінити закони природи він не в силї. Не в силї не їсти, коли голоден, не в силї не вмерти, коли прийде смерть. Пручаєть ся, як може, але почуває свою безсильність. Боротьба о істнованє гірка. Треба її осолодити і він осолоджує її мистецтвом.

Спасаючи ся від смерти, сотворив собі

в найкоротшому часї зустрів би ся в Росії з цілковитою невдачею. Нинї вже і в Росії нема найменших виглядів на заведене старого абсолютизму. Тільки супроти антанту слїд уже раз почати більш енерґічний курс.

З Греції.

МЕДІОЛЯН. Справоздавець „Corriere della Sera“ доносить з Атен, що в останних днях відбули ся там демонстрації приклонників короля і Венїзельоса. В тих демонстраціях брали участь студенти. Другі мешканцї здержали ся від участи. Підчас того стріляно з револьверів.

МЕДІОЛЯН. „Corriere della Sera“ довідуєть ся з Атен: Француський адмірал зажадав від атенського правительства видачі оружа, амунїції і других воєнних матеріялів, призначених на уоруженє другої кляси грецького війська.

Бій моніторів.

Про боротьбу наших моніторів проти одного румунського понтонового моста пише воєнний справоздавець будапештенського „Az Est“:

Було се 1. жовтня, першого холодного, мрачного, осїнного дня, що нагадує наближаючу ся зиму. Ми стоїмо на покладї, нас пятьох або шістьох і дивимо ся на мраку, як вона усе густїйшаючи опускаєть ся на Дунай. Ми не говоримо богато, такі сїрі днї роблять людий мовчаливими, тільки в ряди годи паде слово, заміґка а потім знова тиша. Один з поміж нас побіг до телефону, решта звертає увагу на кілька димових хмарок, яких не закрила перед нашими очима мрака.

Приходять звідомлене. Румуни перекинули через Дунай понтоновий міст і власне почали переправу. Наші монітори мусять за всяку цїну тому перешкодити. Тепер ми знаємо, що означали ті хмарки диму. Дожидаємо ночі, бо з настанєм темноти, поясняє командант, мусить наша фльотиля піти в рух. Прийшла ніч, з мраки зробив ся дощ, з дощу буря. Небо затягло ся, дощ бє з елементарною нагальністю. Чи зможуть кораблї виплиети серед тої непроникливої темряви? Хто знає Дунай, знає, що означає таке підприємство. Тут нема дороговказів, як на морі, одиноким міродатним показчиком є тут очі команданта. Дунай широкий на яких два кільометри тільки може міняєть ся з тижня на тиждень а сплавна частина тягнеть ся здовж румунського берега. Гирло каналу замкнене мінами. На березї стоять батерії — а до того всього непроникпива, чорна мов крук, темрява. Вперід! До відважних світ належить! Усе йде в рух. На передї скороплавні стежні судна зі своїми міновими кораблями поза віддїлом фльотилї старі хлопцї, усї випробувані в огни, вони були під Білгородом, Шабац і Мітровіцою. Машина фуркотить, іскри сиплють ся, ми, що остали по заду, горячково наслухуємо кождого слова бездротного телеґрафу. Врештї! Лекше дихнуло ся: врештї! Вони щасливо станули на місци, усї. Бльокада Румунії присла мов миляна банька. Не помогло їм замкнене мінами ані батерії уставлені на побережі. Скоро пересунули ся наші монітори через Дунай, стрункі їх корпуси минають милї за милями і починає свитати на сходї. Ворог навіть не припускає, що пастка отворена. День яснїйшає, а наші кораблї стоять не дальше, як на два кільометри від моста. Починаєть ся бій. Після кількох перших стрілів отямлюють ся Румуни в своїм положеню і за кілька хвиль починають свистати і гаркати ґранати і розривники. Мов вежі здіймають ся водні стовпи проти неба, як град лопотять кулї скорострілів. Власне ми вистрілили один понтон з моста. Тут не пройде нї один чоловік нї там, нї назад. А тепер слїдує повновлуч в саму середину моста.

Безголовна біганина і утеча. Усе пішло жужмом, усе хапаєть ся бритви, щоб тільки вийти цїло. На місци остає тільки армата. Безпамятну масу пушок наґромадили тут Румуни. Завважуємо, що туди мала пройти могутна армія. Могутне дрожанє проймає панцирне тїло одного з наших моніторів а в найблизшу хвилю потапає він в такий густий дим, що на кілька хвиль гине нам з очий.

Що стало ся? Повновлуч в задну частину корабля. Нїчого. Сильний панцир витримав і тільки трохи загнув ся. Стріл за стрілом. Тепер знова один влуч, потім другий, третий. Армати острілюють наші кораблї з боків, але усе даремно. Наш прапор віє ть ся понад щоглами і сповіщає горду славу нашої фльотилї. Ще одна, страшна, остання година. Починаєть ся перехресний огонь, ворог хоче замкнути нам поворот назад. Тепер щойно вперід, вперід! Як розлючений велит працює машина. Наші монітори пливуть повною парою і проломлюють стїну ґранатного огню. Кождий чоловік видержує на свойому становищі до остатка; наче сама смерть налякала ся такого завзятя і оминає їх. Від 10 рано до 7. вечером оставали наші хоробрі моряки в пекольному огни...

У важній справі.

Нам пишуть: Хвиля, яку переживає український нарід, незвичайно для нас важна тим, що вона в належнїм та віркім світлї ставить нашу житєву силу, здібність та можність до дальшого самостійного розвитку.

Крізу, коли важились наші житєві сили, ми вже перебули. Нові завданя у змінених нових житєвих обставинах ждуть нас по війнї. Що небудь стане ся, кожда свідома українська одиниця мусить станути на свойому місци, бо на кожду паде важний національний обовязок.

Марноване всяких наших сил се національний непростимий злочин.

Справа, що її отсе нарушую, се одна з важних справ нашого національного житя. Досї якось мовчки, байдужно її у нас трактовано.

Ми так зжили ся з оклепаним до певної міри демаґоґічним кличем що ми хлопська нація, не звертали уваги на се, що дїєть ся у нас по містах. Правда ми нарікали на се що вони польщать ся. Але належно не подбали про се, щоб так не було. Независимої та свідомої нашої інтеліґенції по містах, головно провінціональних мало.

Українців інжинерів, технїків, лїкарів, навіть адвокатів мало. А вже українських аптикарів, хиба на пальцях одної руки мож почислити. Фармація у нас в руках Жидів, або Поляків. Нам до сього хоть теж можна брати ся, то якось наша байдужність встримувала нас від сього фаху.

А тимчасом сей фах независимий та досить поплатний.

На се, щоб стати аптикарем, потрібно найменше укінченя шестої кляси ґімназійної, відбутя 3-лїтної практики в аптиці, укінченя студий фармацевтичних на университетї та здобутя степеня маґістра фармації, а опісля відповідного числа лїт фахової працї.

Практика частинно платна, матуристам скорочена о 2 роки. Маґістри фармації, мають при теперішній ординації виборчій у Львові право голосу на підставі свойого академічного степеня.

Вимоги отже тут не дуже великі.

У нас є богато старших ґімназистів без матури, які тиняють ся по писарках, йдуть на ріжних діюрнїстів і підурядників, а тимчасом матеріяльно вийшли-б лїпше йдучи на фармацію.

Для цїлої нашої нації була-б се велика користь, бо збільшувала-б по містах число независимої нашої інтеліґенції, та сотки тисяч корон річно приносила-б як заробок в руки української суспільности.

Звертаю на се увагу головно тепер. Досї про сю справу недбали ми, головно лїкарі Українцї тут теж не без вини.

Закид, що Жиди або Поляки аптикарі не хочуть приймати Українців на практику, тепер упадає. Богато нашої інтеліґенції поза Галичиною. Звертаю увагу, що Нїмцї аптикарі, а навіть Чехи приймають на практику й Українців. Треба лиш тепер з нагоди користати. Хто зна як уложать ся наші відносини, а фармація, се фах, що дає можність зарібку скрізь.

Для тих, що хотїли-б вступити на практику до аптики поза Галичиною (треба добре знати хоть одну нїмецьку мову конче), подаю адресу: I. Wiener Pharm-Vermittlungs-Bureau Dr Hans Heger Wien I. Pestallozzigasse 6, де треба звертати ся о вказане місця практики.

Сею справою повинен нинї зайняти ся український запомоговий комітет для наших збігцїв у Відни, який повинен би початкуючим практикантам признати відповідні підмоги.

За посередництвом Редакції „Українського Слова“ — радо буду теж служити інтересантам всякими вказівками.

А. Ч.

НОВИНКИ.

— **Відзначеня Українців.** Др Олександер Барвінський зістав відзначений золотим хрестом заслуги з короною на стяжцї медалї хоробрости.

Марія Устіяновичева дістала срібну медалю Червоного Хреста з воєнною декорацією.

— **В Чернівцях.** Від одного полоненого рос. офіцира довідуєть ся одна нїмецька часопись про положенє в Чернівцях: Під теперішну хвилю Чернівцї є одним великим арсеналом оружя. Від двох місяців є там російська офіцирська школа, що має около 800 слухачів. Поза тим муштрують там новобранців. Двічі в тиждень грає на ринку військова орхестра. Средства поживи в останні часи подешевіли. Супроти населеня поводять ся Москалї можливо ввічливо. В містї удержує порядок поліція, на чолї якої стоїть черновецький урядник. Зразу плїндрували салдати околицї, але тепер вже се не має місця. Мяса в містї подостатком. Менше муки. Тяжко о цукор, якого один кільоґрам коштує 4 рублї. Яєць і масла богато і вони дешеві.

— **Потвердженє засуду** Як ми уже доносили, присудом дивізійного суду краєвої оборони засуджено дра Карла Крамажа і дра Альойзія Рашіна на кару смерти за зраду стану і злочин проти оружної сили держави, та секретаря часописї „Narodni Listy“ В. Червінка і приватного урядника Замазаля за злочин шпіонства. Усї засуджені внесли зажаленє неважности до найвисшого трибуналу ц. к. краєвої оборони. Трибунал відкинув се зажаленє в кількох точках на тайному засїданю, а тепер після осмидневної явної росправи не признав зажаленя відносно і других точок. Підчас публичного оголошеня присуду найвисший трибунал умотивував присуд в подробицях. Присуд першої інстанції став правосильним. По оголошеню присуду удав ся трибунал на наради що до опінії про дані до улаcкавленя.

— **До П. Т. учасників господарського курсу у Відни.** Повідомляємо П. Т. учасників господарського курсу, уладженого в маю і червни минулого року товариством „Сільський господар“ у Відни, що можуть відібрати свої свідоцтва в канцелярії товариства у Львові. Просимо долучити на пересилку свідоцтва марку за 15 сот., зглядно 40 сот. (на поручену пересилку).

— **Зі шкільної Ради.** Нам пишуть: З причини виїмкових нинїшних обставин, вважає ц. к. шкільна краєва Рада вказаним єще раз звернути увагу учительства, що конкурс на посади в народних школах оголошено в 12. числї урядового дневника шкільної Ради з дня 20. жовтня с. р. який розіслано окружним Радам та військовим командам в цїли розділу поміж учителями, що служать при війську.

Коли якийнебудь заряд школи не дістав того числа дневника, повинен упімнути ся о нього в своїй окружній шкільній Радї.

Речинець внесеня подань на конкурс, про який мова, минає з днем 31. грудня 1916 р.

Египтянин казку в позамогильне житє. А що не від разу в сю казку повірив, то поставив собі умову: живу так довго, як довго не зітлїє моє тїло. І він казав себе бальсамувати а над домовиною виставити **пірамiду**. І от повстав мистецький твір. Піраміда — будівля безкорисна, але в нутрі свойому оберігає віру в бесмертність. Народи, що не вірили в позамогильне житє, мимо того сиплють над своїми покійниками високі **могили** і ставлять велитенські **скельні зломи**. Одно і друге річи безкористовні, але вони оберігають **спомин**. І так далї і так далї. Так повставали **грецькі храми і ґотицькі собори**. Підіймала їх з землї до неба жадоба вічности. Повставали мистецькі твори, яких завданєм було не навчанє анї направлюванє, а упоєнє, захопленє, підйом і насолода красою. **Пляток** порівнав красу з Правдою і Добром, усвідомив людськість в тому, що вона вже давно вчинила — красу підняла до рівени своїх найвисших ідеалів.

Спробуймо спинити ся над сказаним. Від самого свого народженя почув чоловік порив до мистецької творчости. Творив з разу несвідомо, наслїдував і упорядковував природні форми, здвигав піраміди і мурував храми з вірою в казку, поки одної гарної днини дивлючись на свій твір не крикнув: Ах яке се прекрасне! Від тодї почав творити красу для неї самої, зібрав усї сили, що дрімали в ньому в одно і почув себе не наслїдувачем, а творцем! Форми орнаментики, які завважував на панцирах панцирників, в снїжних пластинках, то що, все те узяв в руки, як матеріял і **почав творити те, чого не вспіла йому дати природа**.

(Далї буде).

Заразом подаєть ся до відома, що зачети і учительські платні в цїли справленя витрачених движимостий в наслідок ворожої інвазії розділюють ся і виплачують ся в дотичних державних касах.

— **„Warszawa — Wołyniowi“.** Довідуємо ся, що під повисшим заголовком заініцїовано в Варшаві збірне видавництво, редаґоване комітетом, в якого склад входять: Реймонт, Ющкевич, ґр. Красїнська і марґр. Вельопольська. Се видавництво має віддзеркалювати умовий і культурний стан польської суспільности.

— **З Яворова.** В иньшім місци містить старшина Кружка У. П. Т. в Яворові виказ жертв зложених на викінчене части нового будинку ґімназії, дякуючи щиро всім, що зволили хоч дрібну квоту жертвувати на сю цїль. Їх гріш не пішов на марне, бо за нею придбано для ґімназії гарне і відповідне приміщене, яке втрачено в наслідок пожежі, викликаної злочинним, досї невислїдженим

підпалом, що знищила до тла старий будинок, в котрім містилась українська ґімназія.

Завдяки матеріяльній підмозї громадянства можна було викінчити тепер і I поверх нового ґімназійного будинку, невикінченого в наслідок воєнних випадків. Повелось се завдяки інтензивній працї управи ґімназії і комітету мимо важких воєнних часів, мимо недостачі матеріялів і робітників. В сей спосіб захистилось єствоване ґімназії; винаєм окремого льокалю на ґімназію в Яворові немислимий. Прийшлось би ґімназію замкнути.

А вона тепер є одною з чотирох ще удержаних українських ґімназій і розвиваєсь незвичайно гарно.

Так значна фреквенція, як і гарне вихованє, що його молодїж одержує, як також той нїколи непогасаючий ентузіязм для своєї школи, що живе серед цїлого населеня Яворівщини є найкрасшим доказом живучости питаня і єго, що ся ґімназія є випливом дійсної і глибоко відчутої потреби населеня і народу.

На адаптацію шкільного будинку зложила суспільність, а в першій мірі Яворівщина поверх 7000 К, сума як на нинїшні часи прямо незвичайна. Особливо, коли взяти під увагу вбогість нашого населеня винищеного війною, в найбіднїйшім повітї краю. Тим більше однак мусить ся подивляти національну сьвідомість і признавати неохідність української ґімназії в Яворові. Яворівщина удержувала увесь час ґімназію, підпомагана тілько визначними субвенціями Головної Управи У. П. Т. (— 8000 К), котра прийшла також в поміч при викінченю нового будинку уділюючи значної квоти 2000 К. Дир. Макарушка, що нїколи не щадив нї трудів, нї заходу, коли йшло о добро сеї ґімназії має запевнене визначне місце в історії її розвою. Також і Загальна Культурна Рада, якої президія през. Романчук і віцепр. др О. Колесса незвичайно прихильно відносять ся до справ українського шкільництва, уділила підмоги в квотї 3000 К.

Тепер однак Яворівщина, виснажена до краю, жде помочі і від суспільности і від нашої Репрезентації, бо таки годї вимагати, щоби один повіт удержував своїми силами ґімназію, Не тратить однак віри в будучність, бо певна, що весь загал піддержить визвольні змаганя на полї шкільництва і що з усїх усюдів свобідної Галичини попливуть жертви на піддержанє одної з чотирох останнїх українських ґімназій.

Передусім однак числить ся на поміч української енерґічної Репрезентації в тій надії, що виєднає у правительства підмогу на сю ґімназію, яка давно-давно обіцяна, але досї не зреалїзована. Ту вже прецїнь правительство повинно прийти з визначною помочю, бо коли суспільність приймає на себе обовязок удержувати середну школу, то помагає правительству в сповнюваню його завдань і тим самим здобуває право на далеко йдучу підмогу, а се тим більше, що яворівська ґімназія повинна була бути удержавненою вже давно по думці рішеня сойму і правительства з 1914 р. Чейже війна нї раз не стоїть на перепонї сповненю правительственних приречень на полї шкільництва, особливо, коли зважить ся, що український нарід і його шкільництво так народне як і середне найбільше потерпіли від воєнних випадків. А може б наша Репрезентація забрала голос у сій важній справі і виєднала у правительства прискорене зреалїзованя приреченя з-перед війни і удержавненя ґімназії. Чи се неможливе? З.

— **Елементарні катастрофи в Італії.** З над ріки Арно доносять про свіжі великі шкоди вироджені повенню. Надзвичайно сильне трясенє морського дна навістило цїле тирґенське побереже. З ряду міст над Лїґурійською Рівієрою доносять о великих шкодах. В пристанях станули кількадесять кораблїв. Зелїзнича лїнїя з Генуї до Спеції перервана в трох місцях і тільки з трудом можна було привернути провізоричне полученє. На зелїзничій лїнії з Лїворна до Падуї комунїкація спинена через розсунене ся шляху.

— **Російські втрати від 1. липня 1916.** До берлїнського „Localanzeiger-a“ доносять з Ціріху: Останний виказ російських втрат, виданий центральною комісією в Києві замикаєть ся загальним числом втрат від першого липня с.р. 870.288 убитих, ранених і пропавших без вісти. З того було 91.531 офіцирів а в тім числї 55 офіцирів-летунів, 1 ґенерал, 2 полковників і 3 підполковників. Особливо потерпіли російські війська в Добруджі. Російська фльота втратила за той час 6 офіцирів, 25 підофіцирів і около 200 моряків.

Лягли головами.

Островський Дмитро, родом з Тисьменицї, який служив при 58 п. п. поляг в останнїх боях. Покійний мав укінчені 3 кляси ґімн., був членом українських Товариств та ревно працював для свого народу. Покійний числив 26 років житя. В. й. п.

ПОМЕРЛИ.

Корнеля Чеховичева, вдова по о. Орестї Чеховичу, б. пароху Сокаля, а братова покійного перемиського Епископа-мученика Константина, померла дня 12. с. м. в Річици, в домі свого сина Осипа, тамошного пароха.

Покійна була женщиною великих прикмет душі і благородного серця, в кругах нашого священства звісна була з традицийного в родинї Чеховичів плеканого патріотизму. Патріотизм сей зберегла бл. п. Корнеля до смерти. Вмерла в 66 роцї житя.

Похорони відбули ся в Річици д. 16. с. м. на місцевий цвинтар. Земля Їй пером!

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 22 падолиста 1916.

Нині: 22. падолиста гр.-кат. Онисифора, римо-кат. Цецилії.

Завтра: 23. падолиста гр.-кат. Ераста, римо-кат. Клеменса.

○ **Виказ** жертв на будову української ґімназії в Яворові зложених в місяцях липни, серпни, вересни і жовтни 1916 р.

По 100 кор.: Вп. о. Мусій Теофіль з Руданець, церков в Наконечнім, о. Андрій Телеп з Віжомлї, о. Наклович, Руська каса в Боринї; 60 кор. о. Кость Павловський з Сухої Волї.

По 50 кор.: Юрій Питлик, о. Левицький Лев, Вальчикова Параск. з Віжомля, Народна Торговля Львів, о. Кипріян Іван Немирів, Іван Кузьо ц. к. ком. пост. в Склї, Братство в Залужу, о. Кочеркевич з Підлуб, Ілїя Ткачук з Вільшаницї, о. декан Кручковський з Нагачева, о. Телеп Андрій з Віжомля, товариство кр. урядників і священиків, о. Чичилович з Кобильницї, о. Горчицький з Мужилович, громада Молошкович.

По 40 кор.: Біленький Ярослав, о. Кипріян Немирів, Марія Паславська. др Осип Маковей, о. Тарасович Теглів (п. Белз).

По 30 кор.: Бриттан Стах, о. Залїтач п. Молчки, Загаєвич Іван, Мигань Андрій, церков в Склї, Борис Сенько Яворів, Якубович Антін, о. Низовий Юлїян, Антін Шкіра з Селиск.

По 20 кор.: Вікович Іван, Вархоляк Иосиф, Цюропайлович Тома, Ган, Бриттан Антін, Павелчак Вол., Мик. Маснюк, Борис Сенько, о. Бодревич, о. Венгринович Тарнава нижна, о. Кочиркевич з Підлуб, Масюк Іван, Мартинович Олїмпія, п. Гриневичева Підгайцї, Родовичівна Ольга, Лазар Мир, Великі Очи, Народна гостинниця, о. Горницький в Склї, Марта Кулїк Яворів, о. Іван Кипріян, п. Вербовий, о. Микола Було, п. Березовська в Добростанах, Михайло Чопик з Тучап, Братство Серця Іс. в Наконечнім, Тиховський Лев, Данило Курилович в Ляшках, Василь Яворський з Нового Санча; о. Володимир Ковальський з Себечова.

По 10 кор. Антонїна Волощак, суд. Білїнський, Духнич Андрій, Горох Михась, Михайлина Прокопович, Телїховський Осип, Щирба Михайло, Мартинович Кат., Танчаковський Яр., Лебіщак Осип, Дольницький Мирон, Макарушка Юлїя, Лукасевич Антін, Саварин Антін, Береза Іван, Бикалович Іван, о. Салогуб Наконечне, о. Лев. Залуже, Міщишин Василь Змієвиска, Яворська Павл. Поруденко, Турко Олекса Селиска, Турянська Вікторія Порудно, Гординська Мих. з Наконечного, о. Туна Ілярий з Чорної, Др. Остап Прийма Яворів, Марія Осїдачева Яворів, Теодозия Туна з Чорної, М. Хархаліс, Л. Молчко, Бриттан А., Кізьова-Яворів, Гординська Мар. Наконечне, Збірка при вписах в школї Шевченка А. Саварин, Н. Лїськевичева Яворів, Фуркалець В. Яворів, Харамбура Петро, Мартинович Володимир, Маґдій Михайлина, о. Лев з Залужа, Маренїн Людмила і Стефанїя, о. Бордун Іван з Бережницї, Григ. Мартинович, Мазуркевичівна Іванна в Сернах, Родовичева, Чайківська, Голубцева, Церков в Бортятинї, Василь Елїів з Комаром, Спілка „Власна Поміч“ в Домажирі, Бриттан Дмитро, Марія Гординська, о. Осип Онишкевич, о. Іван Дашкевич, о. Лев Федонович в Улазові, о. Т. Савойка Селиска, М. Ґрабовський, Безмяшка Евстахій п. Ставнича, М. Гординська, о. Цепінський в Змієвисках, Гавриїл Харамбура, Дир. Грозик, Др. Роман Секела, Придаткевич.

По 7 кор. А. Саварин (збірка при вписах) о. Теодор Савула в Дмитровичах.

По 6 кор. Катарина Лецїнська, Чопик Петро, проф. Ставнича, о. Евген Омелянський в Бутинах, о. Антін Брановський в Волосткові, Алексевич Яворів, Саварин (збірка).

По 5 кор. Куманецька Емілїя, Подолюхівна Дом. Черчик, Щирбівна Юлїя Тростянець, Кирчева Осипа Курники, Гринівна Юлїя Поруби, Харамбурівна Марія, Туна Осип Чорна, Івахів Петро, Баглаєва, Мих. Харколїс, Ґервазий Царевич учит. в Шороминичах, Гринївна з Поруб, др. Р. Секела.

По 4 кор. Сенчишин Іван, збірка в Самборі, збірка дівчат в Наконечнім, О. Приймова (від якогось свящ.), Кульчицький Денис, Ставнича.

По 3 кор. Бессарабівна Любиня, Ст. Ульванська учит. Перемишляни Тиндик.

По 2 кор. Бедушківна Ольга, Наконечне, Ґрабовська, Вікович Іван, Куманецька Емілїя, Маренїн Людмила, Маренїн Стефанїя, Малиновський, Руницька, Лїськевичева Іванна, Кізьова, Білїнський Іван, Масюк Мик., Антупоський, Мільлер, Вінович, Голубцева, Бриттан Стах, Марія Грушкевич, Янрамбурівна, Корончевський Мих. Придаткевич Петро, Бриттан Стах, Сестри Василіянки, о. Залїтач, Ружицька, Власійчук, Мільлер, Малиновський, Щерба Анна, Струк Ник., Грушецький Іван Буск, Вайц Соломон, Якубович, Пшилик, Паславська, Булан.

По 1 кор. Запалило, Грабовська Марія, Коронований, М. Хархаліс, Баглай, Горох Михайло, Харамбура Петро, Щирба, Горох Михайло.

Крім того зложили: Братство гірної Церкви 200 кор., п. Маренїни 22 кор., Збірка в Наконечнім 282 кор., Маковей Іван 12 кор., Торговельна спілка в Яворові 200 к., Н. Н. 63 к., Сим Никола 25 к., Братство мійської церкви 200 к., Спілка ощадности в Борини 25 к., Збірка в Роґізьнї 1) з акафісту 22·44 с., 2) в селї 50·64 с., 3) Церков 50 к., о. Телеп 30 к., Каса Нагачів 300 к., о. Телеп Роґізно 21 к., Кохановський Іван (збірка в Краківци) 574·74 с., Укр. Педаґоґічне Товариство у Львові 2000 к., о. Лев з Залужа 55 к., о. Іван Заяць в Семільнику 60 к., Юлїя Яценьо збірка в Хотинци 101 к., Крензлевич Яворів 2·40 с., о. Крвавич з Яжова старого 95 к., М. Керницький (збірка у Відни) 32 к., Демків Василь 1·95 с., Парохія Мальнів 23·18 с., Парохія Малнівська Воля 25·30 с., Збірка в Черниляві (Іван Ядлось) 116·80 с., дир. Андрій Алиськевич від збору і молодїжи 18·40 с. + 48 к. 30 с., Ольга Алексевичева 25 к., о. Северин Мащорак (збірка з Дорошова Великого і Малого) 110 к., Андрій Пеленський (збірка в Милятинї 60 к., Збірка в Змиєвиськах і Зимівській Волї 60 к.), Рада повітова в Яворові 800 к., Уряд парох. в Боляновичах 45 к.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 21. падолиста 1916.

На східнім фронтї.

Фронт ґенерала кавалєрії архикнязя Карла:

Союзники, що борють ся по обох боках Шиль, загнали ворога далї в зад. Наближують ся до Крайової.

На схід від Алюти на височинах на південь від Скауенї станули ми муром. На північ

від Камполюнґу продовжав ворог свої наступи. Його змаганя були знова безуспішні.

В армії ґенерал-полковника фон Кевез, німецькі стрільці заняли в области Людової успішне становище.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Боєва діяльність слаба.

На італійськім фронті.

Відбито глибоко розглузений наступ ворога на здобутий нашими військами рів на південь від Біліі.

На півд.-східнім фронті.

У ц. і к. військ нічого важного.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

Наша армата поборювала з добрим успіхом ворожі батерії і їх опірні точки. Живий огонь тривав в наших становищах по обох берегах ріки Анкр і в Лієї Сан Пер де Вас. Не було бою піхоти.

Фронт пруського наслідника престола:

В Шампанії в области Мози оживала кілька годинна діяльність гармат.

На східнім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Нічого нового.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

В области Людової в Лісистих Карпатах перевели німецькі стрільці плянові стежні випади. Полонено 40 бранців. Відтяжуючий наступ Москалів в сусїдному відтинку відбито кріваво.

В східній окраїні Семигороду тільки мала перестрілка німецьких і австро-угорських військ.

На північ від Камполюнґу відбили ми нічні наступи Румунів.

Над Алютою відобрано Румунам кілька важних місцевостий і окопаних горбків.

Наша піхота стоїть коло Крайової, дотепершного осїдку команди I. румунської армії.

На балканськім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена:

За виїмкою арматного огню нічого нового. Острілювано Констанцу і Чернаводу.

Ескадри наших літаків обкинули бомбами Букарешт.

Фронт македонський:

Поміж озером Преспа а Черною нападає противник на болгарсько-німецькі становища. Сербські наступи на поодиноких місцях фронту Моґлена, підготовані сильним огнем не вдали ся.

В залитій водою долині Страми стрічі стеж.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.